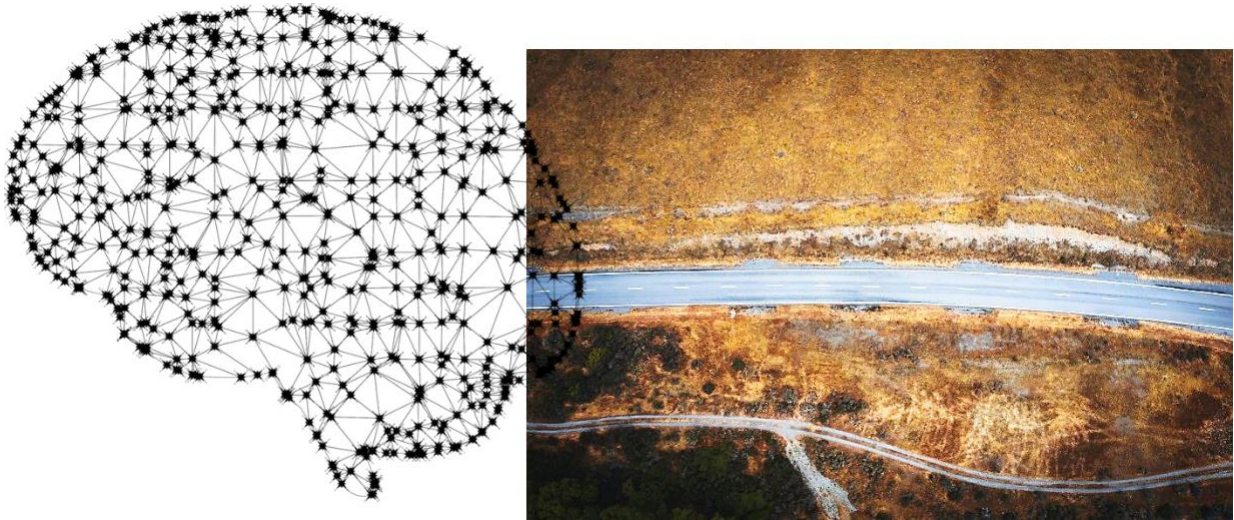

Prilog 3.4. Razvoj dječjeg mozga

(prilagođeno prema Davies, D. (2011.) Child Development, 3rdEd. New York: Guilford Press; Siegel, D.J. i Bryson, T.P. (2015). Razvoj dječjeg mozga. Split: Harfa)

U najranijoj dobi u mozgu se stvaraju brojne veze među neuronima (osnovnim stanicama živčanoga sustava), istovremeno brojne veze odumiru. Putevi koji se koriste ostaju "utrți" dok oni koji se ne koriste blijede. Neki će zarasti u travu i drač dok će drugi izrasti u prave autoceste.

Na primjer, mala djeca u dobi od 3 mjeseca znaju izgovarati glasove svih stranih jezika, no kako odrastaju, do prvoga rođendana zadržavaju izgovor glasova onoga jezika kojemu su izloženi, dok sposobnost izgovaranja drugih glasova uglavnom gube.

Odumiranje nekih puteva nije samo po sebi loše, "previše" veza zakrčilo bi promet u mozgu.

Između sedmoga mjeseca nakon začeca i druge godine života događa se "eksplozija" razvoja. Mozak raste, stvaraju se nove stanice, stvaraju se nove veze među stanicama i nastaju čitave mreže međusobno povezanih neurona. Neuron koji zapravo provode električne signale tada se i dobro izoliraju kako bi poruke iz jednoga dijela mozga u drugi prenosili brže i učinkovitije.

Osnovne funkcije poput onih koje upravljaju disanjem, krvnim tlakom, spavanjem i budnosti, apetitom... razvijaju se vrlo rano: potpuno sazrijevaju već u prvim mjesecima života. Druge sposobnosti poput mogućnosti razumijevanja uzroka i posljedice, svijesti o samome sebi, sposobnosti planiranja, odgađanja ugođe, ignoriranja stvari koje nas ometaju, organizacije u vremenu, mogućnosti zamišljanja nekoga slijeda događaja kroz dalju budućnost... sazrijevati će i razvijati se još i kroz adolescenciju.

Iskustva kojima su djeca izložena mogu povoljno ili nepovoljno utjecati na razvoj njihovih sposobnosti.